

**KÜHARJEVA
SPOMINSKA
HIŠA
NAS
OPOMINA
STR. 4**

**»PRI NAS
OBED
VSAKŠI DEN
MORA BITI«
STR. 6**

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 23. septembra 2010 ☼ Leto XX, št. 38

»Naj se z odra tö čuje naša domanja rejč...«

Tau je bijo eden od ciljev, gda so v Števanovcaj pred desetimi leti ustanovili gledališko skupino, je pravo vodja skupine Laci Kovač na deseti obletnici skupine, stero sta pripravile 19. sepembra Slovenska zveza pa Slovenska manjšinska samouprava Števanovci.

Na te den se je do zadnjoga kauta napunila dvorana kulturnoga doma v Števanovcaj, prišli so lidgé iz vesi, iz sausednji vesnic, predstavniki raznih društev, kulturni skupin iz Porabja pa Slovenije, steri so ob jubileji pozdravili jubilate. Med gledalci so organizatorji leko pozdravili generalnoga konzula RS v Varaši *mag. Draga Šiftarja* pa njegvo ženo, trno smo pa veseli bili, da smo vidli, ka je v Števanovce prišla akademikinja, *prof. dr. Zinka Zorko* tö.

Na te den je bila premiera nave števanovske igre tö, stero je za skupino napiso Laci Kovač. Igra z naslovom *Démo na mordje notrapokaže tau*, kak se pavarska držina pripravla na maurdje, mladi pa žena bi radi šli, dapa vert vsigdar samo tau guči, ka verstvo ne more doma njati, ka repino semen trbej graubati, pa šparati tö trbej. Te pa nikak dun volau dobi za maurdje, dapa gorpride, ka ne zna plavati. Vči se plavati na süjom, pa gda je že vse pripravleno za na paut, se igra zasükne. Med tejm časom, ka držina pomaga pri sausedi, ka krava koti, je tauvaj vöporo-

Gnešnji in nekdenošnji člani gledališke skupine *Veseli pajdaši* z mentorom *Brankom Pintaričem*

Ob tej priliki so pripravili fofgrafsko razstavo

bi. Tak njim pa ne ostane nika drugo, kak titi na njivo repo sejat.

S skupino že drugo leto dela režiser *Branko Pintarič* iz Cankove pa tau se trno vidi na odri tö. Njina produkcija je enakomerna, izdelana. Glavni igralki *Mariji Kosar* (dejdek), steri vse dobro stoji, je naravno talentirana, so dobri, enakovredni partnerge bili *Berta Dončec* (babica), *Gyöngyi Nemeš* (sin), *Ildiko Domjan* (sneja), *Ana Nyíró* (saused), *Aniko Kovač* (sausedica).

Po domanji skupini smo leko poglednili ešče dva skeča z Gorickoga. Skeč *Branka Pintariča* *Kopta Kofta* so zašpilali člani KUD-a *Avgust Pavel* iz Cankove, člani büdinskoga KUD-a so se predstavili s skečem *Ludwig aus Švajc*, steroga je napiso *Andrej Lainšček*. Vse tri igre so trno vesele bile, gledalci so do takrat pokali od smeja.

Po predstavaj je od desetletnoga dela *gunčo* vodja skupine *Laci Kovač*, steri je pravo, ka se je skupina ustanovila na pobudo vaščank. S trno lejpimi rečami se je spomino na *Ireno Barber*, stera je dugo lejt (do 2006) nej samo igre pisala za nji, liki njim je bila skurok kak »mati«.

Za njimi je več kak gezero vör vaj, pa več kak stau nastopov. Vse tau pa zatok, ka so nej samo *veseli*, liki po istini *pajdaši* tö.

Marijana Sukič

Foto: E. Ružič, S. Eöry

Ljubljana: madžarski predsednik dr. Pál Schmitt na prvem delovnem obisku v Sloveniji

TEŽAVE, KI PESTIJO SLOVENCE V PORABJU, JE MOGOČE REŠITI

Težave, ki pestijo Slovence v Porabju, je mogoče rešiti in oblasti v Budimpešti bodo delale v tej smeri, je zagotovilo novega madžarskega predsednika dr. Pála Schmitta na pogovoru s slovenskim predsednikom dr. Danilom Türkcom ob prvem delovnem obisku minulo sredo (15. septembra) v Ljubljani.

Predsednika Danilo Türk in Pál Schmitt v Ljubljani
(Foto: STA)

Predsednika sta se najprej pogovarjala sama, nato so bili plenarni pogovori med delegacijama Slovenije in Madžarske. Slovenski in madžarski predsednik sta se v pogovorih posvetila dvostranskim odnosom, zlasti gospodarskemu sodelovanju in položaju narodnih manjšin, regionalnemu sodelovanju in vprašanju prihodnosti Evropske unije. Madžarska bo, kot je znano, predsedovala Evropski uniji v prvi polovici prihodnjega leta. Madžarski predsednik je slovensko predsedovanje v prvi polovici leta 2008 označil kot uspešno ter poudaril, da je Slovenija dokazala, da je tudi majhna država sposobna urejati evropske zadeve. Dr. Danilo Türk je ob tem povedal, da je za EU zelo dobro, da ji predsedujejo tudi novejši države članice, saj prinašajo dinamizem, ki ga Unija potrebuje. Slovenski predsednik je tudi poudaril, da so odnosi med Slovenijo in

Madžarsko odlični, in da med državama ni velikih odprtih vprašanj. Dejal je, da Slovenija ceni gesto novoizvoljenega madžarskega predsednika, ki je Slovenijo obiskal kot drugo izmed sosednjih držav. Predsednik dr. Pál Schmitt je pojasnil, da to dokazuje njegov osebni odlični odnos do Slovenije ter solidarnost madžar-

»napredoval«.

Predsednik dr. Pál Schmitt je na novinarski konferenci zatrdil, da vprašanja Slovencev v Porabju niso velika, težka in nerešljiva, ampak jih je vsa po vrsti mogoče rešiti. Med problemi, o katerih sta se pogovarjala s predsednikom Danilom Türkcom, je madžarski predsednik omenil slovenski vrtec, slovenskega duhovnika v Porabju, slovenske oddaje na madžarski televiziji, izgradnjo ceste med Gornjim Senikom in Verico in zagotovljeno zastopstvo Slovencev v madžarskem parlamentu. Pri slednjem je omenil že znano formulo zmanjšanja števila poslancev, in sicer od sedanjih 386 na 200 oziroma 213, pri čemer bi imelo trinajst manjšin zagotovljene sedeže v parlamentu. Preden se bo to zgodilo, morajo spremeniti volilno zakonodajo, kar sedanja vladajoči politiki ne bo težko, ker ima zagotovljeno potrebno dvetretjinsko večino v parlamentu. Predsednik je zatrdil, da je vsa vprašanja mogoče rešiti, in da si bo tako on sam, kot tudi vlada premiera Viktorja Orbána po svojih najboljših močeh prizadevala ustrezno urediti položaj slovenske manjšine. Poudaril je še, da so morebitnim težavam pri urejanju tega položaja doslej kvečjemu botrovale gospodarske težave, nikakor pa ne diskriminacija ali brezbržnost do teh vprašanj.

Dr. Danilo Türk je izpostavil, da imata državi izjemno dobre gospodarske odnose in visoko raven trgovinske menjave, ki je recesija ni bistveno prizadela. Kljub nekoliko zmanjšanemu obsegu menjave le-ta še vedno presega milijardo evrov, po pričakovanjih pa se bo letos glede na gospodarsko rast v obeh državah še izboljšala. Za krepitev gospodarskega sodelovanja

Oča je biu v Benetkaj

V Porabju smo že pisali od nauvoga slovenskega filma Oča. Od filma, steri je vcejlak naš, vcejlak domanji. Najbole se tau vidi pa čuje po tejm, ka se v njem guči v našoj domanjoj rejči. Režejro ga je Vlado Škafar, steri se je naraudo v Murskoj Soboti, v njem pa špilata Milivoj Miki Roš kak oča pa Sandi Šalamon kak sin. Oba sta doma v Soboti.

Miki Roš pa Sandi Šalamon pred beneškim levjom na festivalskom placi

Film Oča se je tak povido žiriji na 67. Beneškem filmskem festivalu (Venecia Filmfesztivál) v Benetkaj, ka so je tapozvali. Na svejti je dosta festivalov filma. Depa té v Benetkaj je najbole stari pa ga filmarge trno poštvülejo. Sto leko tam svoj film notpokaže, je dober film naredo. Ja, »naši pojdi« so v Benetkaj bili

Benetke je zalejala voda

pa so se trno lepou meli. Trikrat ji je puna dvorana gledala pa na vsikši projekciji je bilau skur 1300 lidi. Film so trno dobro sprijali tak lidge, steri so ga gledali, pa kritiki tō, ka od filma pišejo. Vlado, Miki pa Sandi so davali intrevjuje za televizije pa novine iz cejle Europe pa zdaj njina paut dé tadale. Film Oča je že pozvani na druge festivale v Francijo, na Nemško, na Portugalsko pa v Avstrijo.

Oča v Porabje tō pride. Za kulturni svetek ali kakši drugi den te leko vidli film, v sterom se po naše guči pa steri de kakšno skuzo komi v okau privabo.

se je v pogovorih zavzel tudi madžarski predsednik. Na poti iz Ljubljane v Budimpešto se je predsednik dr. Pál Schmitt v Lendavi pogovarjal z vodstvom prekmurskih

Madžarov, kjer je povedal, da Slovenija za manjšine skrbi vzorno, kar ji priznava tudi Evropa. Zbranim je predaval na temo Madžari 21. stoletja.

E. Ružič

Ešče gnauk o srečanju na Gorenjom Seniki

Dan kulture in filma

Kak smo že pisali v prejšnji številki (pa v tej novini leko štete), Gorenji Senik pa cejlja slovenska skupnost na Vogrskom sta bogatejša gratala z edno lepo izžov, eške bole pa s tistim, ka se v tej izi

tiste tō, steri so domu prišli. Čako ji je bogati program. Po svetoy meši pa blagoslovitvi Kūharjeve spominske hiše – te tau programa je pripravila Državna slovenska samouprava – so ji čakali v velkom

Dapa nej samo za tejlo, liki za njino dūšo so tō poskrbeli. Program z naslovom »Dan kulture in filma« je pripravila Razvojna agencija Slovenska krajina. Pred kulturnim programom je *Andreja Ko-*

bolizirali, ka nekdanešnji mej rejsan nega več, ka sta se Goričko pa Porabje inda vkūpdržala, so nam kratko igro pred-

čka. Drugi film, steroga je napravilo uredništvo Slovenski utrnikov, je notpokazo borovo gostūvanje, stero je Slovenska

Velki šator na športnom igrišči se je redno napuno

leko vidi, prešté.

11. september je biu svetek za vse »domanje« Slovence pa za

šatori, ka si malo spočinejo. Podvorili so njim z vraučo golaževo župo pa pogačami.

vač, vodja razvojne agencije, tapovedala, ka se je v projekti *Saused k sausedi* nej samo gorenjisenički farov dojkūpo pa obnauvo, liki dobi skurok vsikša ves nika. Na Dolenjom Seniki se obnavla kolarska iža, na Gorenjom Seniki pa de lepši kulturni dom tō. V Andovci pri stari domačiji de se zidala zidina, v steroy de ena vekša dvorana (terem) za programe, menkše za delavnice pa vse ka trbej ednoj takšoy maloy vesi. Zvūn toga, ka se dostavse zida pa obnavla, v projekti skrb majo na tau tō, naj se ne zgibi erbija. Zatok majo delavnice, gde se mladi leko navčijo vse kaj od starejši. Ka se je v tej delavnici pripravilo, so vōpostavili na seničkoj šauli.

Gledalce sta pozdravila veleposlanica Darja Bavdaž Kuret pa generalni konzul Drago Šiftar tō. V kulturnom programu smo vidli domanjo skupino, mlade seničke folkloriste, eno takšo skupino, člani stero so Porabci, dapa živejo zvūn Porabja, tau so bile Sombotelške spominčice. Pa ka bi sim-

Gorenjisenička folklorna skupina se je trno pomladila, mlade folkloriste so sprvajali Benjamin Sukič, Patrik Bajzek pa Ciril Kozar

Tak so se delali slivovi globaunci v gastronomski delavnici

V kulturnom programu so spejvale lejpe porabske pesmi Sombotelške spominčice, stero je s fudami sprvajo Francek Mukič

Büdinčarski gledališčniki na odri s svojim ferarinom

savili člani gledališke skupine KUD-a Büdinci.

Flajsne ženske pa moške rokē so té čas že delale v gastronomski delavnici, gde se je napravilo telko slivoy globauncov, ka so dojšli vsem, steri je radi gejo. Dapa leko so sprokali razne zdrave namaze, stero so pripravile sodelavke Centra za zdravje in razvoj iz Murske Sobote.

Gda je kmica gratala, so postavili veliko filmsko platno, pa s pomočjov aparature, ka ga je v okviru projekta kūpo Naravni park Goričko, sta se leko poglednila dva filma, *Zeleni konj* (»Kak nega zelenoga konja, tak nega čednoga Slovence«), steroga je 1993 leta napravoy Andrej Mlakar po scenariju (forgatókönyv) Mikija Roša pa Ferija Lainš-

zveza pripravila, gda je Slovenski dom bijo 5 lejt star.

Vsi tisti, steri so eške nej bili preveč trūdny, so plesali vse

Večer sta se venej pod milim nebom gledala filma

do zazranka dvej na dobro muziko ansambla Skok.

Marijana Sukič

OD SLOVENIJE...

Konec zaostrenega stanja v zdravstvu

Minister za zdravje Dorjan Marušič in predstavniki zdravniškega sindikata Fides so dosegli in podpisali sporazum, ki prekinja zaostrene razmere v zdravstvu. Sporazum predvideva pravilnik, s katerim bodo opredelili različne oblike dela zdravnikov, ki zagotavljajo neprekinjeno zdravstveno varstvo. Stanje v zdravstvu, ki ga je povzročila odločitev zdravnikov, da zaradi novele zakona o sistemu plač v javnem sektorju ne bodo več delali preko polnega delovnega časa, se je namreč v prvih septembrskih dneh precej zaostрил. Na nekaterih kliničnih oddelkih Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana je prišlo do 100-odstotnega izpada nenujnih operacij, odpadale pa so tudi nekatere operacije bolnikov z rakom.

Poslanci odprli pot k zamrznitvi plač v javnem sektorju

Državni zbor je sprejel spremembe zakona o sistemu plač v javnem sektorju, ki spreminjajo kvorum za veljavnost aneksov h kolektivni pogodbi za javni sektor. S tem so za uveljavitev aneksa, s katerim bi zamrznili plače v javnem sektorju, zagotovili dovolj podpisov sindikatov. Po dosedanji ureditvi bi namreč aneks morala podpisati večina, torej vsaj 15 od 29 reprezentativnih sindikatov, a jih je podpise prispevalo le šest. Medtem še vedno grozi stavka javnih uslužbencev, napovedana za 27. september.

Začela se je volilna kampanja

Začela se je volilna kampanja pred lokalnimi volitvami, ki bodo 10. oktobra. Kdo vse se poteguje za županske položaje in mesta v občinskih svetih, je bilo dokončno znano 21. septembra, štiri dni zatem, 25. septembra pa bodo sezname potrjenih kandidatov in list kandidatov tudi javno objavljeni. Organizatorji so morali za volilno kampanjo odpreti poseben račun in bodo morali vse stroške kampanje tudi poravnati izključno s tega računa.

Küharjeva spominska hiša nas opomina

11. septembra so na Gorenjom Seniki odprli Küharovo spominsko ižo, v steroj je razstavo pripravila etnologinja Marija Kozar s svojimi kolegi iz Muzeja Savaria. Marija Kozar je o sami razstavi in nameni razstave gučala na konci sve-te meše v gorenjeseničkoj cerkvi. Objavljamo njeni guč, ka bi ga leko prešteli vsi tisti, steri so nej tam bili.

»Vsemogočni Bog... prosimo te: ... Naj nas duhovni pastirje tvojega ljudstva z rečjov in peldov - zglédom - tak vodijo, da zemelske dobrote ne bomo nerédno cenili... Varuj nas nerédnoga

Etnologinja Marija Kozar, stera je v starom farofi postavila razstavo, je o pomeni Küharove iže gučala v cerkvi pred koncom meše

obnāšanja do svoje vrednosti! Naj našo imanje gorponūcamo le samo za potrebne, hasnovitne in dobre naméne... Blagoslāvljaj trūde dela za dobrobitje svoji drāgi domāci in domāče fare,« - so gospaud Janoš Kühar zapisali med prošnjami za vse potrejbje na ednoga od več gezero mali paperov. Naši duhovni pastirje - šteri imena leko štete na tabli v cerkvi - na Gorenjom Siniki pa v Števanovcaj - so z rečjauv in peldov tak pelali naše slovensko lūstvo v Porabji, da zemelske dobraute nejsmo neredno cenili. Se pravi, poštvūvali smo, ka so naši starci, naši duhovni pastirje naredli, dali zozidati. Med njimi stari farof na Gorenjom Siniki, šteroga gnes svetašnja opremo kak spómenek naši duhovni pasterom, našoj slovenskoj maternoj rečji.

Stari farof je zvūn cerkve in šaule najveksa zidina na Gorenjom Siniki. Aucigamau de nas kak veuki spómenek opomino že od daleč, pa gdakoli mo mimo šli. Nēte samo mimo!! Staupite v ram

in vse dojpglednite. Spominajte se na stare cajte, na svojo mladost, gda ste k gospaudi Kühari ojdli meše plačūvat, prosili gospauda za krst, zdavanje in pokapanje. Tau, ka gde so spali in obed geli, je samo malo lūdi vidlo od nas. Zdaj tau tō leko vidite. V veukoj iži, gde so meli dijlejš cerkvene kotrige, smo zdaj napravili razstavo. V pet vitrinaj je nutpokazana cer-

kvena zgodovina naši slovenski vesnic: šaule, veronāvuk, svetki, cerkev, križi, knige iz knjižnic na farofaj, stari mešni gvanti. V dvejstau lejtaj je več kak 70 plebanušov in kaplanov bilau v naši farofaj na Gorenjom in Dolenjnom Siniki pa v Števanovcaj. Od pokojni so najbole erični bili Jožef Košič, Jožef Borovnjak, Jožef Sakovič, dr. Mirko Lenaršič in Janoš Kühar. Stari papiri, dokumenti pripovejdajo nej samo o življenji na farofi, liki v naši vesnicaj. V vesnicaj, gde so lidge slovenski gučali, slovenski molili in spejali.

Na veukoj tabli iz števanovske fare so škeri Kristušovoga trplenja. Trnovo krono na bejlom vankiši so nūcali, gda je mladi duhovnik nauvo mešo emo, ka ga je spominalo na Kristušovo trplenje. Kanonske table so nū-

cali na oltari pri meši do 70. lejt 20. stoletja. Duhovni pastirje so v naši vesnicaj gdržali slovensko rečj. Tau svedočijo: z rokauv napisani nautlinge slovenski sveti pesmi iz Števanovec, molitveniki s slovenskimi molitvami in

vensko kulturo, slovensko rečj in pomagata nam, ka bi mlajšom tau znanje prejkдали.

Gospaud Kühar so že 1968. leta etak pisali v pismi v Ljubljano profesori Vilko Novaki: »naš materni jezik [je] v s m r t n o

Küharova spominska iža se je obnovila v okviru projekta Saused k sausedi. Odkúpila pa obnovila jo je Državna slovenska samouprava

pesmimi, slovenski katekizmuš, novine Marijin list. Za knjige in stare dokumente je ejkstra iža, štero do leko nūcali raziskovalci od 1. januara 2011. leta.

V zidini, gde je inda štala bila, nutpokazemo paverske škeri: kaula, djaren, plūg, brano, bin-kli, locné, šečkar pa taktadale. Takše vekše paverske škeri, štere v Monoštri v Muzeji Avgusta Pavla ne moremo nutpokazati, ka tam nega mesta za tau. Mo-

j nevarnosti... in kak se vidi, za n a m a [Küharom in Markovičem] več n i k o g a ne bode— in t a k ešče tá edina cerkev bode zapūstila - pravi materni jezik. V zdajšnji časaj, da je po celom sveti že s c e l a vse nači. To je: po domačem jeziki. In tak bode, da glij té - i s t i n a máli - kotichek - zgūbí ono, za štero so se naši pokojni - dosta vrejdní - duhovniki t e l i k o skrbeli in tūdi trpeli!«

Na odprtji Küharove spominske iže so spejali ljudski pevci z Gorenjoga Senika

noštrski muzej in Küharjeva spominska hiša na Gorenjom Siniki eden drugoga dopunita. Dvauje vkūper nutpokazeta, kak so inda svejta živeli in delali naši starci. Badva nas opomina-ta, naj ne pozabimo na svojo slo-

Ámen? Tak naj bode? Nej! Küharjeva spominska hiša de nas opominala na tau in z oprejti-mi dverami čaka lūstvo, ka bi starejši mladim prejkдали svoje znanje, svojo materno slovensko rečj!

Bili smo na Gorenjom Seniki

Slovensko društvo v Budimpešti se vsakšno leto enkrat ali dvakrat pela domau v rojstno krajino, Porabje. Tau leto samo enkrat, ka je ena vólka prireditév bila v Porabji, slavnostno odprtje Kúharjeve spominske iže na Gorenjom Se-

(steri je žau, več nej v Porabji) pa domanji župnik Tibor Tóth. Somaševau je zlatomešnik Štefan Šómenek tó. Nam je gospaud škof sploy simpatičen bijo, na tau mešo mo se dugo spominali.

S člani gorenjeseničke samouprave pred Kúharovo spominsko ižo

niki. Na te svetek nas je pozvala Državna slovenska samouprava in Razvojna agencija Slovenska krajina. Našo društvo je z veseljem sprejelo pozvanje, ka radi demo v rojstni kraj, se srečamo z žlato, padaši, sosedi. Tak smo

Po meši so odprli, prejkдали spominsko ižo. Vsi smo poglednili muzej, kak so inda meli župnik gospaud Kúhar. Vido se nam je kulturni program tó, leko smo poslušali spejvanje, gledali folkloriste pa gledališko skupino iz

Pri Kúharovom grobi na gorenjeseničkom graubišči

zdaj 11. pa 12. septembra dva dni bili na Gorenjom Seniki. V soboto rano, že v šestoj vóri smo se napautili iz Budimpešte. Tü je ešče dež copoto, dapa gda smo prišli v Železno županijo, je že sonce sijalo. V pau edenajstoj smo že na Seniki bili. Sveta meša se je začnila v edenajstoj vóri. Darüvau jo je soboški škof gospaud Peter Štumpf. Vse smo dobro razmeli, ka je gospaud škof gunčo po našem. Na meši so tam bili dekan Lojze Kozar, Ferenc Merkli

Büdinec. Na muziko ansambla Skok smo pa leko plesali. Večer, če smo steli, smo ešče leko poglednili filme tó. Cejli den smo koštavali domanje dobraute tó, gulaš, pogače, palinko, črni krü z namazi (cvirkovi, ščiptji). V muzeji v delavnici so pa flajsne küjarce slivove globaunce küjali. Telko globauncov se je vejn na Seniki nikdar nej küjalo kak tau soboto.

V nedelo so se člani našoga društva srečali s seničko slo-

Hodi düša na božo pot...

V nedelo, 12. septembra, sta dva puna avtobusa odpelala lüstvo na romanje v Vasvár. Eden je pelo lüstvo z Gorenjoga Senika, Dolenjoga Senika, Sakalauvcev pa Slovenske vesi, drugi bus pa je pelo lüstvo iz števanovskega tala. Obadva busa – kak zdaj že par lejt – je plačala Slovenska zveza.

Porabski Slovenci ojdijo na prauško k vasvárski Mariji že od inda svejta. Ge sam prvič bila pri dvanajstom leti starosti, vejndrik takrat mi je bilau najlepše, najbolje prijetno. Gvüšno zatoga volo tó, ka sem leko bila s svojima staro mamó pa prababico. Tistoga ipa so se v procesiji popejvale Marijine pesmi ešče v več gezikaj, vogrski, nemški, mi Slovenci smo pa spejvali slovenski. Ešče zdaj se spominam, ka smo spejvali Lepa, si lepa si, roža Marija, Marija, nebeska kralica pa Marija, pomagaj nam danešnji čas. Vse te pesmi sem že te napamet znala. Dostakrat ji ešče gnes spejvamo, dapa največkrat samo starejši. Baug ne daj, ka bi se pozabile te naše lejpe pesmi, istina, ka smo mi tó dosta krivi. Hvala Baugi, par mlajšov smo tó meli s sebov na prauški, lepau so se oponašali, vüpam, ka pri nijj tó ostane lejpi vtis, ka do rade vole romali k vasvárski Mariji. Po pauti smo molili, spejvali in

pri cajti prišli do našega cilja. Leko smo bili pri dvej sveti mešaj, v pau devetój so sveto mešo slüžili dühovnik, steri so svoje vernike pripelali iz Debrecena že prejšnji den. V desetój vóri so sveto mešo darüvali sombotelski püšpek András Veres. Pred mešov so blagoslovlili obnavleno cerkev pa okaulico. Za prauškare so napravili ižo, gde si leko malo počinejo, pogejo, če so si kaj s sebov prinesli, zraven je mala künja pa sanitarije. Pri svetój meši je biu poslanec našoga območja Zsolt V. Németh tó, steri je domačin iz Vasvára, zdaj je pa državni sekretar nauve vlade (kormány). Po svetój meši je bila procesija, samo tam se je vidlo, ka je prevnaugo lidi bilau na prauški. V pau tretjój vóri se je začnila večernica, gde so blagoslovlili vse dare, štere smo prauškarge kúpili v spomin. Prauškarge z Gornjegoga Senika smo kúpili dvej svejči na mešni oltar, stere do dugo gorele v domanjoj vesi pri meši na čast B. D. Marije. Lejpi den smo vküper doživeli in smo vsejm, steri bi radi šli, pa več ne morejo, prinesli pozdrav vasvárske Marije. Baug obdrži tau lejpo navado, ka nam Slovenska zveza plača avtobuse. V imeni romarov iz Porabja eške gnauk Baug plati.

Vera Gašpar

vensko samoupravo. Tau mi tak mamó šego, če smo v Porabji, te drugi den se srečamo z domanjimi v eni vesi. Tau je dobro, ka bole spoznamo eden drugoga. Na Seniki nam je predsednica samouprave Eva Lazar notri pokazala, ka delajo cejlo leto. Stare šege obnavvijo, šauli pomagajo, če je prireditév, pa so bili na prauški tó. Našo društvo smo na kratko notra pokazali, ka delamo, kakše načrte mamó. Dosta smo se pogučavali, z nami je bijo predsednik Državne slovenske samouprave (je član lokalne tó) gospaud Martin Ropoš tó. Navzauči je bijo iz Budimpešte od Javnoga sklada gospaud Attila Várfalvi. On kontrolira tista

društva, steri dobijo od sklada pejneze. Našo društvo je za tau paut, za avtobus tó dobilo pejneze, zatau se tü tó zavalimo. Den je brž taodišo, zavalili smo se samoupravi in smo je pozvali na eno našo prireditév v Budimpešto. Gratuliramo Državni slovenski samoupravi pa Razvojni agenciji, ka so tau spominsko ižo tak lepau vönaprajli pa zavalimo tau lejpo prireditév. Dobro smo se počütili. Radi pridemo v Porabje, ka smo doma, ka leko gučimo naš materni jezik, steroga v Budimpešti pogrešamo.

**Irena Pavlič
predsednica društva**

... DO MADŽARSKE

Viktor Orbán podpisal izjavo v Bakuju

Madžarski premier Viktor Orbán je v Azerbajdžanu podpisal izjavo, da želi Madžarska sodelovati v projektu AGRI (Azerbajdžan-Georgia-Romania Interconnekction). Projekt bi zagotovil zemeljski plin iz Azerbajdžana za Madžarsko preko Gruzije in Romunije. S tem bi postala oskrba Madžarske z zemeljskim plinom bolj zanesljiva, kajti Madžarska dobiva trenutno 80 odstotkov tega energenta iz Rusije. Zaenkrat podpis pomeni le namen Madžarske, da želi sodelovati pri projektu, Madžarska še ni članica podjetja, ki so ga z enakimi lastniškimi deleži ustanovili Azerbajdžan, Gruzija in Romunija.

Srečanja v Bakuju, ki so se ga ob azerbajdžanskem predsedniku İlhamu Alijevu udeležili tudi gruzijski predsednik Mihail Saakašvili in romunski predsednik Traian Basescu, je Viktor Orbán izjavil, da je bila napaka, da se Budimpešta prej ni vključila v projekt. Budimpešta se želi vključiti tudi v mešano podjetje, kljub temu da je še veliko nerazčiščenih vprašanj. Kapaciteta novega plinovoda naj bi bila od 2 do 8 milijard kubičnih metrov, cena izgradnje potrebne infrastrukture, odvisno od kapacitete, bi bila od 1,2 do 4,5 milijarde evrov.

V Monoštru se bo obnovil mestni park

Monoštrska občina je bila uspešna na razpisu Regionalnega operativnega programa, pridobila je 50 milijonov forintov za ureditev mestnega parka Liget (Gaj). Lastni delež je 10-odstotni, tako bo naložba stala malo več kot 55 milijonov forintov. Projekt bo delno financiran iz Regionalnega razvojnega sklada Evropske unije. Monoštrska občina je po zaključku postopka za javno naročilo 14. septembra podpisala pogodbo z izvajalcem, Belváros Tetőtér d.o.o., iz Budimpešte. V parku bodo obnovili sprehajalne poti in pločnike, posadili veliko novih rastlin, zamenjali klopi, posode za odpadke in igrala na otroškem igrišču. Park bo dobil novo razsvetljavo in namakalno napravo. Obnova parka naj bi se končala do konca oktobra.

»Pri nas obed vsakši den mora biti«

Angelo Jankovič iz Būdinec že mi Porabci tü dobro poznamo, zato ka gda generalni konzulat ma sprejem, te dostokrat ona pečé zanjé vsefele domače dobrote. Ali gda smo meli delavnice pa smo se včili košare pa cejkare pleti, te je ona tü paulek bila. Ovak je pa spoj aktivna, nej samo v Porabji, liki doma v svoji vesi tö. Popejva v cerkvenom zbori pa pri družtvi tü, rejdko se kaj dogaja, ka bi njé nej bilao tam ali bi nej pomagala. Kak ma

Angela Jankovič pa njeni mauž že več kak 50 lejt živita vküper

na tau vse čas, od tauga sem go malo spıtavo.

• *Angela, vi ste se tü včili cejkre pleti, gda smo v Porabji meli te delavnice. Kak zdaj stojite s spletenjom?*

»Gda sem mlada bila pa so drugi cejkre pleli, te sem se dja gnauk tü podala natau. Drügi, steri so že znali pleti, so spoj lejpe cejkre meli, mena je te eške nej fejst šlau pa moj je nej tak lejpi bijo. Zato sem svojga nej vüpala pokazati, pa sem bola samo grbanje v njega brala. Gda sem pa zadnjič v Andovce prišla, te sem se že fejst vcujvzela pa brž je šlau. Gda sem cejkar domau prinesla, te bi pa rada bila, če bi nišo barvo emo. Zato sem pa eden rdeči kreppapir vzela, nutra sem ga v vodau namočila pa s tejm sem te lupinje pofarbala. Tak zdaj te vsakši drugi red je tak spleteni.«

• *Kak ste zdaj s cejkrami? Tadale te je delali, zato ka zdaj že znate pleti?*

»Če mo zdrava, te mo eške tadala probala, istino, za pejnaze bi je nej plela, zato ka se ne splača, tak dosta časa nücaš k ednomi. Lani, gda smo na Polani bili, tam so edne tü plele, pa za trinajst evrojev so je prodavali. Dja sem pravla, če bi tau dja mogla pleti, te bi vejn od gladi mogla mrejtü.«

• *Ka mislite, eden cejkar se kelko dni leko splete?*

»Šteri vejo, dja tak mislim, ka dva dni ga spletejo, nam, ka bola pomalek delamo, nam

duže drži.«

• *Prvin se je cejkar bola nüco kak zdaj?*

»Pa vejš, zato ka prvin so nej bile eške te plastične turbe. Cejkri so bili na tri glaže, na tri pinte. Eden pint je bijo liter pa frtau. Ka je pa fejst velki bijo, v tistoga je štiri glažov notrašlau. Samo tej so že precej velki bili.«

• *Ka so v tej pintaski glažaj nosili?*

»Slatino pa vino, gda so v baut šli ali če si kama tak üšo kak botra, najbola se je pa na vüzen nüco cejkar, gda je narod v cirkev neso mesau posvečat. Tašoga reda je vsikši najlepši cejkar naprej vzejo, ka ga je pri rami emo.«

• *Kak dugo drži eden cejkar?*

»Če ga skrb maš, te fejst dugo drži, več kak deset lejt, če ga pa na mokrom maš, te brž posene.«

• *Zvün tauga, ka pletete, vejm, ka rada pečete pa do-*

bro pečete. Gde ste se vi tau navčili?

»Prvin so bola doma meli gostüvanja, pa tam sem dja dosta pekla, zato ka prvin je pecivo niške nej küpo. Bilau je tak, ka smo keden dni pekle, dočas ka smo zgotauvile. Süjo pecivo smo pekli prvi den, zadnje dni pa bola meke. Tak sem se navčila pečü pecivo. Gda smo tak složne bile, je tak veselo bilau, ka tau ranč taprajü ne vejm, eške plesali pa popejvali smo vcuj.«

• *Vejm, ka eške zdaj dosta pečete, kak na generalni konzulat, tak na pohod Būdinci-Andovci. Tau se vam ne vnauža?*

»Nikak nej, vejn zato, ka rada pečem. Samo tau mi je žau, ka smo peč razmetali. Zdj sva že samo dva z možaum, dva sina sta že tü na svojom, tak ka nam se že ne zajde nazajzozidati. Mamo špajert na elektriiko, dapa dja najraj pečem pa küjam na drva.«

• *Zaka?*

»Zato, ka sem tau dja najbola vajena. Kak koli, mena je tam najbola žmano. Če piceka pečem, mena bola paše, če se v tistom reglini peče. Gda müva deva k meši, dja si piceka v reglin denem, pa tak primerno zakürim, gda domau pridem, picek pa krumplinge so pečeni pa včasün obed mava.«

• *Pa ka se te zgodi, če gospaud v cerkvi predgo malo tazavlečejo?*

»Niša baja nega, zato ka te že ognja nega, drva že vse dojzgorijo. Müva natau brigo nikdar nejmava, zato ka v paudvanajstoj je pri nas kosilo že vsigdar gotovo.«

• *Tau ste prajli, ka dosta pečete, tau je bola samo za vikend ali med kednom se tü vcujspravite?*

»Najraj med kednom kakšna kifline ali žete reteše pečem, jabolčna, kapüstine ali sirove. Tau nikak najbola radiva mava. Pri nas obed vsigdar mora biti, moj mauž je natau spoj aklavi. Tašo nega, ka bi

kaj malo zavujala, ka bi nej bilo kosilo, tašo pri nas nega pa ranč nej bilau. Zajtrik pa kosilo, tau mora biti, večerdja je že nej tak važna.«

• *Kak mate te skupno kosilo z možaum, če nega časa ali silo mata?*

»Tašo nega, čas mora biti. Grünt, živino smo meli, silo smo meli, dapa pri nas je ko-

nejma rad, tau je kaj mlečno, ovak pa müva tau nemava nevaule, pa tau je že več kak petdeset lejt tak, telko lejt sva že vküper.«

• *Vejn zato ste tak dugo vküper, ka dobro küjate možej, nej?*

»Dosta vse lagvoga pa težkoga sva mela, dapa nikak nam je zato šlau. Vajn tak bi pravla,

Na rokodelski delavnici na Gorenjom Seniki

silo vsigdar bilau, če je ranč srmostvo bilau. Na den gnauk bar moraš toplo župo podjesti pa redno kosilo.«

• *Sto vküppostavi cejli keden, ka naj baude za kosilo?*

»Dja si vsigdar nika vözmislím, gnauk etašo župo, gnauk tašo župo, ranč ka mi napaemet pride.«

• *Ka je te, če gazda povej, ka njema ta župa ne paše?*

»Tašo trno nega, edino ka

ka Baug nam je pomago, gda je trbelo.«

• *Bilau je tak, ka ste prosili, aj pomaga?*

»Dostokrat pa dostokrat sem ga prosila, aj pomaga. Mi smo se od starišov tau včili, ka si vörvo, dja v tejm vüpanje mam pa mi v taum živemo. Nam je nedela praznik, te den spoj ne delamo, pa mi večno mam tak.«

Karči Holec

Zveza Slovencev na Madžarskem | Novice | Programi, prireditve

Zveza Slovencev na Madžarskem
Magyarországi Szlovének Szövetsége

Gardonyijeva 1
9970 Monošter/Szentgotthárd
Telefon: 00 36 94 380 208
00 36 94 552 596
E-pošta: info@zveza.hu

zveza.hu

www.porabje.hu

PESJI ŽITEK PISA ALBERTA

Albert je pes. Pes z repom, ka nigdar ne enja majütati es pa ta. Albert je pes, ka na sebi dosta farb nosi. Albert je pes, ka laja. Albert je pes, ka grzé samo gda gej. Albert je pes, ka bi ga vsikši človek škeu za svojga meti.

LEJPI DNEVI

Alberti je sreča napunila srce. Sreča je prišla v njegovoga Pavla tö. Pa ranč tak sta gratale srečnivi Miša pa Alina. Kak bi pa ovak bilau? Kak bi leko sploy ovak bilau? Od Aline vertinja je več nej gizarda, kak je bila. Tak zdaj leko Albert odi k njoj, una pa se več ne kori, ka je gé takši pritepeni pes. Pavel pa Miša sta srečniva. Tak sta srečniva, kak sta lejko najbolje srečniva. Ja, pa Albert pa Alina ranč tak. Depa tau je že bilau povedano. Samo od takše sreče dun trbej gučati. Ka takše sreče ne nejdaš vsikši den. Zavolo té velke sreče so dnevi rejsan lejpi gratali. Eške gda se je dež lejvo, so dva psa pa dva mladiva človeka srečni bili.

Po svoje je srečna bila od Miše mama tö. Na, nej glij nabole srečna, depa dun. Malo je eške itak gizarda bila. Vej pa človek se ne more samo tak vöminiti, ka nej? Albert tau trno dobro vej, kak je s tejm. Una zdaj dopisti, ka je Albert leko z Alino. Depa nikak neške vöpokazati, če ga ma kaj rada. Eške njemi je nej nikšne čunte dala, aj go grzé. Od kakšnoga falajčka klobasi pa si ranč ne brodi. Depa Alina njemi vsigdar kaj prinese v

svojom lejpom gaubci. Vsigdar njemi kaj da, aj si pogej. Tak njemi una svojo lübezen pokaže. Njena vertinja tau ne vidi najbolje rada, depa dun njima dopisti.

Pa je ranč biu eden takši lejpi den. Alina je Alberti tadala eden peski keks. Albert ga je v gaubec vzeu, gda se zglesi mlada Miša.

»Ata, ata, domou si prišo!« je bole letejla kak pa šla k dveram na grajki.

Albert pa Pavel sta gledala pa sta vidla. Pri grajki je stau viski možakar. Smedjau se je, Miša pa njemi je skaučila kauli šinjeka. Obimala ga je, njeni ata pa go je küšüvo. Ja, od Miše ata je domou prišo z Merke. Un tam fligare vozi. Jaj, kakša sreča je gratala. Pa je vö nad dveri prišla mama tö. Albert pa Pavel sta gledala, kak je mala držina srečna bila. Gda so se enjali obimati pa küšüvati, je ata pogledno Alberta pa Pavla.

»Koga mamou pri rami?« je veselo pito.

Alina je zljajala, kak bi škela prajti:

»Tau je moj Albert. Té pojep pa je od Miše lübi.«

Ata pa kak bi jo razmo.

»Na, če je pa tak, pojmo vsi lepou tadale nut, ka

nej?«

Na terasi so si doj vseli. Veseldja je bilau, ka bi ga leko kauli talali. Ata je pravo, ka eden cejli mejsec doma ostane. Mama je prajla, ka je tau trno lepau. Miša je prajla, ka je tau gé najbolje lejpo. Alina je nika nej prajla, samo je Alberta gledala. Pavel pa je gledlo Mišo, ka pa de drugo delo. Za eden čas je mama gor prinesla gesti. Malo šunke, malo klobasi, krüj pa eške kaj kcu. Geli so, se smedjali pa se zgučavali. Alina pa Albert sta se zgučavala samo z očami. Dokejč, dokejč se je nej zglaslo ata.

»Na, ka pa vüva? Nika neta gela?« pa je že vsikšomi dau falajček klobasi.

Njegva žena, od Miše mama, je škela nika prajti. Je škela prajti, ka Alberti nej mujs kaj dati. Depa že je kesnau bilau. Tisti falajček klobasi je že biu med zobami. Tak je Albert dun gesti daubo pri Alininom rami. Pa nej samo gnauk. Gdakoli je prišo, njemi je od Miše ata dau kakši falajček, aj si vzeme.

Kak bi nej lejpi dnevi bili?

Miki Roš

Kaj si delal/a poleti?

Dijaki gimnazije v Monoštru so napisali kratke prispevke o poletnih počitnicah, ki jih je zbrala, popravila in nam preposlala dijakinja omenjene šole Martina Zakoč.

Poletje je bilo zelo vzemerljivo, a vendar prekratko. Tudi to poletje sem imel mnogo doživetij. Tudi tokrat sem bil na slovenski obali, v Piranu, kjer smo imeli jezikovno šolo. Imeli smo pa tudi različne programe, kot npr. ogled Kopra. Meni je najbolj všeč obala ponoči.

Razen tega sem bil še z mojo družino v Sárváru, Bükü in Zalaegerszegu. V teh krajih smo se mnogo kopali, plavali in sončili. Bili smo tudi v AQUA cityju, kjer smo igrali vodni nogomet. To je zelo zabaven šport, ampak tudi nevaren.

Poleti smo se večkrat dobili tudi s prijatelji. Največkrat smo se

srečali v klubu SILK. Mislim, da lahko povem, da se nisem dolgočasil.

Ladislav Soós

Kot vedno, tudi to poletje je hitro minilo. V juliju sem bila en teden v verskem taboru na Alföldu. Počutila sem se zelo dobro, vrnila sem se domov s polno doživetij.

Že dolgo časa sem čakala tudi nogometno svetovno prvenstvo, ki so ga organizirali v Južni Afriki. Navijala sem za Brazilijo, Anglijo in Španijo. Tako sem bilo zelo vesela, ko je v finalu Španija zmagala proti Nizozemski.

Avgusta smo potovali z družino v Bakony za tri dni. V lepem vremenu smo veliko počivali in smo hodili na

kratke izlete. Obiskali smo mesto Zirc pa grad v Csesznekü z neverjetnim razgledom na hribe Bakonya. Na poti domov smo še obiskali jamo v Tapolci. Na koncu pa smo imeli še čas za kopanje v Blatnem jezeru, v madžarskem morju.

Zsófia Bediç

Poletne počitnice so minile prijetno. Poleti sem veliko potovala, brala knjige in revije, bila sem v taboru, gledala sem filme in sem igrala rokomet. Od junija naprej pa sem se bolj intenzivno učila slovenščino in angleščino.

Avgusta smo bili z družino na Hrvaškem. Na otoku Krk smo preživeli lepe in nepozabne dneve.

Poleti sem večkrat obiskala svoje sorodnike v Sakalovcih in sem naredila tudi vozniški izpit.

Barbara Kovaç

Jaj, kak je dober krü! (Kejp je naredo Karçi Holec na Gorenjom Seniki, na njem je najmenkši Wachter.)

